

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Augustini Barbosae ... Collectanea doctorum tam
veterum, quam recentiorum, in ius pontificium universum**

In Qvo Tertivs Et Qvartvs Decretalivm Libri continentur

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1669

De Eo, qui cognovit consanguineam vxoris suæ. Tit. XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95279](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95279)

quæ nondum erant Sacramentum, vt etiam hodie possunt illi, qui sunt extra Ecclesiam infideles, vt sentit D. Thom. Bonac. & Palud. in 4. dist. 39. q. 1. art. 1. & ibid. Sot. art. 2. in fine, Syluest. verbo *Matrimonium* 8. q. 10. Spec. coniug. p. 1. art. 3. concl. 9. Victor. in relect. de Matr. p. 1. n. 12. sequitur prædictas leges Civiles hoc impedimentum statuente iustas, & validas fuisse, ac si de reliquis contractibus disponerent, vnde cum per Ecclesiam postea nec expresse, nec virtualiter fuerint abrogatæ, sed potius tacite receptæ, adhuc requirendæ sunt, argum. c. 1. & 2. de noui oper. nunt.

S V M M A R I V M.

- 1 Cognatio legalis impedit, & dirimit Matrimonium inter adoptatum, & filios carnales adoptantis, quæ tandiu permanet, quandiu durat adoptio, & num. 2.
- 3 Cognationis legalis quot species sint ostenditur, & num. 4.
- 5 Adoptiue filia potest copulari filius illegitimus.

CAP. Si qua, vnic. Nicol.

Cognatio legalis impedit, & dirimit Matrimonium inter adoptatum, & filios carnales adoptantis durante adoptione. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabari. Ioan. Andr. Hoff. Anchar. Butr. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Cujac. Viuian. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 70. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 58. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. Angust. collect. 1. Decret. lib. 4. tit. 1. 2. cap. vnic.

Hanc eandem concl. ex hoc text. desumunt in præsent. Innoc. num. vnic. Butr. n. 6. Abb. n. 6. Anchar. n. 7. Alex. de Neno n. 12. Henric. n. 6. & alij plures, quos refert, & sequitur Sanch. de Matr. lib. 7. disp. 63. n. 15. quibus adde Bonac. de Matr. q. 3. punct. 5. s. 3. n. 15. Basil. Pont. de imped. matrim. c. 25. tertia, quæ cognatio legalis tandiu permanet, quandiu durat adoptio; vnde si moriatur pater, vel emancipetur carnalis, aut adoptiuus filius, cessat hoc impedimentum, Sanch. d. disp. 63. num. 24. Valer. Reginald. in praxi fori penit. lib. 3. n. 163. Bonac. d. s. 3. n. 5. in fin. Basil. Pont. d. vers. tertia, ibi: Extinguitur autem adoptio, vel morte civili, vel naturali, vel emancipatione, vel si adoptiuus contrahat incestuosus nuptias, vel si adoptatus fiat Patrius, vel Episcopus, &c.

Ultra huiusmodi adoptionis transuersalis speciem inter adoptatum, & filios carnales adoptantis, de qua agit text. in præsent. sunt & alia duæ species cognationis legalis. Prima est recta inter adoptantem & adoptatum, & descendentes adoptati, quæ persenerat vsque ad quartum gradum, Nauar. in man. c. 22. n. 45. Tolet. in instrum. Sacerd. lib. 7. c. 4. Bonac. d. s. 3. n. 5. vers. primo, vbi etiam dicit hanc cognationem inter has personas semper impedire, etiam si adoptio dissoluta fuerit, Basil. Pont. d. c. 25. vers. sunt autem, & vers. ex dictis sequitur.

Altera species cognationis legalis est per modum cuiusdam affinitatis legalis inter adoptantem, & vxorem adoptati, & inter adoptatum & vxorem adoptantis, & mensuratur gradibus affinitatis, ob reuerentiam, quæ parentibus naturalibus debetur, quæ quidem cognatio perpetuo dirimit, ac subinde non poterit etiam adoptione soluta adoptatus cum vxore adoptantis, nec adoptans cum vxore adoptati Matrimonium inire, ita Bonac. d. s. 3. num. 5. vers. secundo, Sanch. d. disp. 63. n. 24. vbi n. 26. resoluit inter adoptantem & Barbol. Collect. Tom. II.

tem, & filij adoptiui parentes nullam contrahi cognationem, ac proinde posse inter illos consistere Matrimonium, quia nullo iure canetur eam contrahi, & n. 27. similiter tener integrum esse filiis legitimis contrahere cum adoptiuis Matrimonium, post parentis adoptantis obitum, & n. 29. tener cum aliis, quos citat, posse inire Matrimonium filios duorum fratrum adoptiuorum, & n. 35. pariter dicit nullam cognationem contrahi, & sic posse consistere Matrimonium inter patrem adoptantem, & filiam filij adoptiue.

In gloss. *Quandiu*, ibi, sic etiam potest dici quod filius illegitimus potest copulari filia adoptiua, quia illegitimus non est in potestate patris. Vide Couar. de spons. p. 2. c. 6. s. 5. ad fin. Tolet. d. c. 10. n. 7. Henric. in sum. lib. 12. c. 12. n. 3. in fin. Petr. de Ledesm. de Matr. q. 57. art. 3. dub. 1. Matienf. in rubr. tit. 1. gloss. 1. num. 172. lib. 5. noua recop. Sanch. d. disp. 63. n. 30. cum seq. Bonac. d. s. 3. n. 8. Basil. Pont. d. c. 25. in fin.

De Eo, qui cognouit consanguineam uxoris suæ.

TIT. XIII.

UPER hanc rubr. scripserunt Zabari. Ioan. Andr. Anchar. Butr. Panorm. Casal. in annot. Præpos. Alex. de Neno, Cujac. Durand. in breuiario aureo iuris Canon. & in speculo iuris sub hoc tit. lib. 4. Steph. Ranchin. in continat. tit. Decretal. Ioan. de Londris in breuiario sanctorum Canonum, Petr. de Rauenna in compendio iuris Canon. Martin. Mesnart. in epitome Decretal. Dan. Venat. in analysi methodica iuris Pontificij, à pag. 544. Goffred. & Host. in sum. huius tit. Alex. Cassan. & Anast. Germon. in paratitulis ad quinque libros Decret. Barthol. Carthag. in exposit. tit. iuris Canon. Zypæ. in analyt. postremi iuris Eccles. enarrat. pag. 356. nonissimè Ioan. Honor. lib. 4. sum. in Decretal. omnes sub hoc tit.

De pena incestus agit apud Lusitanos Ordinatio Regia, lib. 4. tit. 17. & apud Castellanos tit. 18. p. 7. & l. 7. tit. 20. lib. 8. noua recop. Vela de delictis, c. 17. Clar. dub. 5. s. incestus. Perez l. 4. tit. 15. lib. 8. Ordinam. Pradil. in summa legum penal. p. 1. c. 8. Azor. instit. moral. p. 3. lib. 3. c. 9. & 10. Sayr. in clauis reg. lib. 8. c. 4. à princ. Farin. in praxi crim. q. 149.

S V M M A R I V M.

- 1 Filiastram suam qui scienter cognouit, non potest petere debitum à matre, nec vnquam habere filiam in vxorem, nec ipse nec filiastra vnquam poterit Matrimonio alicui copulari.
- 2 Incestus commissus à viro cum consanguineis suæ uxoris impedit, non tamen dirimit Matrimonium.
- 3 Coniugatus non potest à suo coniuge, cuius consanguineam vel affinem cognouit, amplius debitum petere.
- 4 Incestus cum consanguineis uxoris impedit Matrimonium quando scienter admissus fuit.

CAP. Si quis. I.

Filiastram suam, qui scienter cognouit, non potest petere debitum à matre, nec vnquam habere filiam in vxorem, nec ipse, nec filiastra vnquam poterit

terunt Matrimonio alicui copulari. Colligunt ex Ord. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabari. Ioan. Andr. Host. Butt. Anch. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Canif. Cujac. Vitian. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 71. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 585. remissive Ximen. in concord. p. 2. refertur ab Ant. August. collect. 1. Decretal. lib. 4. tit. 1. c. 1. & à Burchard lib. 19. Decret. cap. 5. tit. de fornicat. 2. vers. fecisti fornicationem cum filia tua, &c.

2 Collige ex text. incestum commissum à viro cum consanguineis suæ vxoris impedire, non tamen dirimere Matrimonium, vide Gutier. de Matrim. c. 87. à princ. Sanch. eod. tract. lib. 7. disp. 15. n. 1. vbi n. 3. notat ex hoc text. non solum ipsis coniugibus huiusmodi incestus reis interdicti aliud Matrimonium, sed etiam illis consanguineis coniugis cum quibus alter coniux incestum admisit, & n. 6. resoluit quod copula habita cum consanguineis sponsæ de præsentis ante Matrimonium consummatum præstat impedimentum perpetuum Matrimonio alij contrahendo, sicut si fuisset copula habita cum consanguineis coniugis cognita, & ita accedenti ad consanguineam sponsæ de præsentis ante Matrimonij consummationem interdicti petitionem debiti tenent. Couarr. de spons. p. 2. c. 7. §. 2. n. 6. Vinald. in candelabr. aur. p. 1. tit. de Matrim. n. 207. Petr. de Ledesma de Matrim. q. 55. art. 6. dub. 4. quod mouet circa tertium statum affinitatis, Gutier. canon. lib. 1. c. 23. num. 15.

3 Nec à matre debitum petere. [Notatur ad hoc, quod coniugatus non potest à suo coniuge, cuius consanguineam, vel affinem cognouit, amplius debitum petere: vide Menoch. de arbit. casu 502. n. 89. Farin. in praxi crim. p. 5. q. 149. num. 29. Sanch. de Matrim. lib. 9. disp. 27. n. 1. Bonac. eod. tract. q. 4. puncto 16. n. 10.

4 Scienter. [Notatur ad hoc, quod incestus cum consanguineis vxoris impedit Matrimonium quando scienter admissus est, vide Gutier. d. c. 87. n. 11. Sanch. d. disp. 15. num. 9. vbi n. 11. etiam petit quod sit copula consummatum, & vide eundem Sanch. d. lib. 9. disp. 32. n. 43. & n. 47.

5 In gloss. Copulare, ibi, propter incestum. Notatur ad hoc, quod interdictum petendi debitum, de quo in præsentis, confurgit ex peccato incestus, vide Petr. de Ledesma d. art. 6. dub. 5. vers. in huius rei expositionem, Iacob. de Graff. in decis. aureis, p. 1. lib. 2. cap. 81. num. 4. Sanch. d. lib. 9. disp. 27. n. 13.

S V M M A R I V M.

- 1 Affinitas superueniens etiam per illicitum coitum dissoluit sponsalia de futuro, sed non Matrimonium, & incestuosum contrahere non potest.
- 2 Episcopus potest dispensare in impedimentis impedientibus, non tamen dirimentibus Matrimonium.
- 3 Incestum committenti, etiamsi sit iuuenis, non licet debitum coniugale exigere.

CAP. Veniens. j. II.

Alex. III.

1 Sponsalia de futuro contrahens cum filia, si cognoscit matrem, soluuntur sponsalia, secus si esset Matrimonium de præsentis. Item incestuosus, veluti qui cognouit uxorem patris, vel matrem vxoris, non poterit amplius aliquam ducere nisi ex dispensatione. Colligunt ex Ord. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabari. Ioan. Andr. Host. Henric. Butt. Anch. Panorm. Præpos.

Alex. de Neno, Canif. Cujac. Vit. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 72. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 585. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 1. Decret. lib. 4. tit. 1. c. 3. & est post Conc. Lateran. p. 12. c. 4.

Poterit ex dispensatione. [Ergo Episcopus potest dispensare in impedimentis impedientibus, non tamen dirimentibus Matrimonium, vide Vgol. de potest. Episc. c. 60. §. 3. Henric. in summ. lib. 1. c. 2. n. 2. vers. secundo. Gutier. canon. lib. 1. c. 23. à n. 10. Bonac. de Matrim. q. 3. puncto 15. n. 3. Sanch. eod. tract. lib. 7. disp. 17. n. 15. quos refero de offic. & potest. Episc. p. 2. alleg. 35. num. 2. vbi num. seqq. quando Episcopus possit dispensare in impedimento dirimente Matrimonium, de quo etiam Aloyf. Ricc. in praxi resol. 228. in 2. edit.

In gloss. Ex dispensatione. Notatur ad hoc, quod committens incestum, si sit iuuenis, non ex hoc ei licet debitum coniugale exigere, vel vxore mortua cum alia de nouo contrahere absque dispensatione, quauis iuuenis iusta causa sit ad illam facilius impetrandam, vt per Gutier. canon. lib. 1. c. 23. n. 7.

In gloss. Matrem sponsa, ibi, de futuro. Vnde hinc a text. intelligit de sponsalibus de futuro citati à Sanch. d. lib. 7. c. 15. n. 5. & Gutier. de Matrim. c. 87. n. 7.

S V M M A R I V M.

- 1 Matrimonium non separatur ex dicto vnius assentis affinitatem inter coniuges præcessisse.
- 2 Confessio vtriusque vel alterius sponsi, an sufficiat probet impedimentum, remissive.
- 3 Impedimentum ne Matrimonium contrahatur probet vnico teste.

CAP. De illo. III.

Matrimonium non separabitur ad dictam vnius assentis se prius cognouisse coniugem sui fratris, nisi hoc sit publicum, & notorium, aut probetur idoneis testibus. Colligunt ex Ord. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabari. Ioan. Andr. Host. Butt. Anch. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Canif. Cujac. Vitian. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 73. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 586. remissive Ximen. in concord. p. 2. refertur ab Ant. August. collect. 1. Decret. lib. 4. tit. 1. cap. 2.

Se proposuit cognouisse. [Vtrum confessio vtriusque vel alterius sponsi quod impedimentum subdit sufficienter illud probet, vide Sanch. de Matrim. lib. 1. disp. 7. vbi disp. 71. disputat qualis probatio plena ac sufficiens sit impedimenti Matrimonij.

Aut idoneis testibus comprobatur. [Impedimentum tamen ne Matrimonium contrahatur, plenè probatur vnico teste, vt per Sanch. d. disp. 71. à princ. Cardos. in praxi iudicium, verbo testis, n. 43. Facin. in praxi crim. p. 2. q. 63. n. 48.

S V M M A R I V M.

- 1 Incestuosum Matrimonium contrahere non debet, sed si contrahit, tenet, & tunc tenetur reddere, sed non potest debitum exigere.
- 2 Incestus commissus cum consanguineis vxoris defunctæ, an præstat impedimentum, ostendatur.
- 4 Dicitio, videlicet, est sui natura præcedentium declarationum, & simul restrictiua.
- 5 Coniux qui affinitatem, aut cognitionem contraxit non potest

De Eo, qui cognouit, &c. Tit. XIII. 545

potest reddere debitum alteri quoties ex lege iustitia reddere non adstringitur.

- 6 Impedimentum hoc an incuratur si vxor incestum committat cum consanguineis viri, ostenditur.
- 7 Incestuosus Matrimonium contrahere non debet, si tamen contrahat tener, & tunc tenetur vxori debitum reddere, non tamen potest exigere.

CAP. Transmissæ. IV.

Cælest. III.

1 Vxor mortua, si quis cognouerit eius filiam, id est, priuigiam, & postea ducit aliam, tenetur reddere, sed non potest debitum exigere, & agere debet penitentiam; si vero superuixerit, quia incestuosus, sine spe coniugij manere oportet. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zab. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Canif. Cujac. Viu. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 73. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 586. remissive Calal. in annot. & Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 2. Decret. lib. 4. tit. 7. c. 3.

2 Vxor sua defuncta. Ergo coniuge etiam mortuo incestus commissus cum consanguineis coniugis defunctæ præstabit hoc impedimentum, ita Gaët. in repet. c. ad limina 30. q. 1. §. 4. n. 29. Sarm. selectarum lib. 7. c. 10. statim in princ. & alij, quos refert, & sequitur Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 16. n. 12. Quamvis incestum mortuo iam coniuge perpetratum impedimentum non præstare resoluant Vega in sum. tom. 2. cap. 5. cas. 2. Vinald. in candel. aur. de Sacram. p. 1. tit. de matrim. n. 96. Henric. in sum. lib. 1. c. 2. n. 1.

3 Filiam eius, &c. Vtrum idem sit si cum propria consanguinea fiat incestus? vide Cenal. comm. contra comm. 9. 7. 3. Sayr. in clausi Regia, lib. 3. c. 8. n. 10. vbi negativè respondet.

4 Videlicet propriam. Dicitur illa, videlicet, est sui natura præcedentium declarativa, & simul restrictiva, ut docent Maran. de ord. iudic. p. 3. tit. iudicij telam aggregatur, n. 115. Menoch. conf. 21. num. 27. Surd. conf. 315. num. 65. & decis. 161. num. 7. & de alim. tit. 1. q. 42. n. 100. Cald. Pereira de renouat. emphyr. q. 11. num. 15. Steph. Grat. Marchia decis. 44. n. 7. Cened. præf. & can. quest. sing. 66. n. 1. Fatim. p. 4. conf. 95. n. 6. & alij citati in tract. de ditionib. v. usqueq. dict.

5 Non cognoscat eam. Notatur ad hoc, quod ipse coniux, qui affinitatem, aut cognationem contraxit, non potest reddere debitum alteri quoties ex lege iustitiæ reddere non adstringitur, ita Syluest. verbo Matrimonium 8. q. 15. dict. Sanch. lib. 9. disp. 6. n. 14. vbi ponderat solum incestuosus, de quo agit hic text. concedi facultatem accedendi ad vxorem, quando legitime fuerit exactus: additque hoc importare ea verba huius text. (non sine graui cordis dolore accedat) id est, coactus lege iustitiæ, ne innocensem suo iure priuet.

6 Vtrum verò id impedimentum incuratur, si è contra vxor incestum committat cum consanguineis viri; in quo dubio, licet nullus loquatur text. in hoc text. cum de solo viro cognoscente vxoris consanguineam sermo sit, idem profus dicendum puto de vxore incestuosa, quod nequeat scilicet petere debitum à viro, sunt enim correlatiua, & militat eadem ratio in utroque; ita Sarm. d. c. 10. statim in princ. Victor. in sum. vbi de Matrim. n. 288. Gutier. canon. lib. 1. c. 2. n. 5. & 21. Matienf. in rub. tit. 1. gl. 1. m. 103. lib. 5. noua recop. & alij, quos refert, & sequitur Sanch. d. lib. 7. disp. 15. n. 2.

7 Postea aliam accipiens. Notatur ad hoc, quod incestuosus Matrimonium contrahere non debet, sed si

Barbof. Collect. Tom. 11.

contrahat tenet, & tunc debet vxori debitum reddere, non tamen potest exigere, ita Sylu. verbo luxurie, q. 4. dict. 1. Con. de spons. p. 2. c. 7. §. 2. n. 6. Sanch. lib. 9. disp. 27. n. 5. vbi aduertit quod cum hoc sit pœna Matrimonij iniquè contracti, si consuetudo obtinuerit, ut incestuosus absque dispensatione inear Matrimonium, cum iam culpa cessauerit, cessabit quoque pœna. Quamobrem hodie nulla erit culpa petere debitum, eo quod propter consuetudinem iam præscriptam culpa vacat Matrimonium cum eo impedimento inire, vt multis citatis DD. probat idem Sanch. d. lib. 7. disp. 17. n. 8.

SUMMARIVM.

- 1 Matrimonium separandum non est ad confessionem coniugum, qui dicunt affinitatem præcessisse, quamvis rumor vicini consentiat.
- 2 Confessio sola coniugum non sufficit ad dissoluendum Matrimonium contractum.
- 3 Ratio assignatur cur stetur confessioni coniugum assertentium Matrimonium esse contractum, & non contententium Matrimonium esse dissoluendum.
- 4 Confessione coniugum ad dissoluendum Matrimonium non statuitur, etiamsi concurreret rumor vicini.
- 5 Confessione coniugum statuitur quando solum agitur de separatione thori.
- 6 Assertioni contrahentium in prauisicium consanguinei non statuitur.
- 7 Confessione coniugum contractus Matrimonij probatur.

CAP. Super eo. V.

Matrimonium separari non debet etiamsi vterque coniugatus fateatur maritum ante Matrimonium cognouisse consanguineam vxoris, & sit rumor vicini, quæ hoc reclamet, nisi accedant rationabiles, & fide dignæ probationes. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zab. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Canif. Cujac. Viu. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 75. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 586. remissive Calal. in annot. & Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. August. collect. 3. Decret. lib. 4. tit. 7. c. 4.

Collige ex text. ad dirimendum Matrimonium iam contractum solum coniugum confessionem non sufficere, etsi ambo conformes id confiterentur, vt per Dec. conf. 133. Cou. de spons. p. 1. c. 4. §. 1. n. 3. & 4. Malnet. inter conf. matrim. conf. 87. n. 2. Brunel. tract. de spons. concl. 29. n. 1. Nan. conf. 8. n. 3. sub tit. de spons. Mascard. de prob. concl. 1026. n. 7. & concl. 1031. n. 29. Franc. Marc. decis. 754. Menoch. de præf. lib. 3. præf. 1. n. 10. & de arbit. cas. 103. n. 8. vers. tertius casus, Franc. Molin. de rit. nupt. lib. 1. comp. 15. n. 37. vbi n. 40. & 41. quarit cur stetur confessioni coniugum contententium Matrimonium esse contractum iuxta c. attestacionem, de desponsat. impub. & minimè stetur eorum confessioni aduersus Matrimonij contractum quoad dissoluendum, vel separandum, & respondet quia assertio coniugum pro Matrimonio disponentium est tota fauorabilis, & contententibus, & Reip. cuius interest Matrimonium angere, & liberis hominibus ciuitates repleti, ad ea quæ omnes in l. 1. ff. soluto Matrim. At confessio aduersus vinculum Matrimonij est omnino odiosa: primò quia præsumitur collusio, vt habet text. in presenti, secundò quia confitentur de ea re, quæ in ipsorum potestate non sit ratione Sacramenti indissolubilis, de quo ipsi disponere nequeunt, vt per text. in presenti, aduertit Pacian. de probat. lib. 1. c. 38. num. 17. tertio quia ea confessione

Z z 3 bona

bona Matrimonij, proles scilicet, & alia omnia auferantur.

4 Amplia primò principalem text. conclusionem procedere est cum assertione coniugum concurrat rumor viciniæ, vt per Panorm. *hic notat. 2. Brunel. de sponsal. concl. 29. n. 1. ad med. Franc. Molin. d. comp. 1. 4. n. 4. 2. & probat text. in presenti. vers. rumor. Amplia secundo vt multò magis procedat in confessione coniugum assertentium valere Matrimonium præsens in præiudicium alterius, nam nec huiusmodi assertioni in damnum primi Matrimonij statuit, vt per Panorm. *hic num. 6. quoniam credesetur eorum testimonio in causa propria, Cou. d. §. 1. n. 5. Menoch. d. casu 103. n. 6. Brunel. d. concl. 29. n. 3.**

5 Limita primò quando solùm agitur de separatione thori, nam eo casu statuit confessioni coniugis assertentis impedimentum contra se ipsum, quemadmodum si mulier, vel vir se commississe adulterium fateantur vt ad inuicem fieret separatio, Panorm. *hic n. 5. Rom. sing. 610. Menoch. d. præf. 1. n. 1. 1. & d. casu 103. n. 7. Brunel. d. concl. 29. n. 2. Mascard. d. concl. 103. n. 3. 3. Secundo limitatur quoties ageretur de dissolutione Matrimonij propter impedimentum consanguinitatis, nam eo casu confessioni coniugum illud assertentium, si cum ea concerneret fama, statueretur & posset dissolui, dum ipsi cuperent impedimentum huiusmodi non reperiri, vt in matrimonio contracto persisterent, ita Panorm. *hic n. 6. vbi communem testatur Doctorum sententiam, refert & sequitur Menoch. d. casu 103. n. 9. et si adiciat in hac specie plurimum iudicis arbitrio tribui debere propter periculum collusionis, & ante Panorm. hic etiam eiusdem fuisse sententiæ Host. Innoc. Anchar. Henric. & Ioan. Andr. quos refert, & sequitur Brunel. d. concl. 29. n. 3. vers. quarto, & in eadem confendit Couar. de spons. p. 1. c. 4. §. 1. n. 4. qui etiam plurimum iudicis arbitrio tribuit, sequitur Mascard. d. concl. 103. n. 31.**

6 Cum & quandoque, &c.] Notatur ad hoc, quòd de simulatione non statuit assertioni contrahentium in præiudicium consanguinei, vt per Tiraq. de retract. tit. 2. §. 1. gloss. 7. n. 47.

7 In gloss. Confessionem: ibi, sed si confiteatur pro Matrimonio contrahendo, bene statuit confessioni. Notatur ad hoc quòd contractus Matrimonij coniugum confessione probatur, vt per Menoch. de arbit. casu 103. n. 4. & de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 1. n. 10. & 11. Mascard. de probat. concl. 1026. num. 1. Ceual. commun. contra commun. q. 449. Franc. Molin. de ritu nupt. lib. 1. comparat. 13. num. 17.

S U M M A R I U M.

- 1 Affinitas superueniens non dissolvit sponsalia de præsentibus.
- 2 Fœmina violenter cognita à consanguineo mariti nullius culpe rea est.
- 3 Dinortium non potest vir petere propter coniugis adulterium quando ab illo inuita, & renitens prostituta est.
- 4 Debitum petere non possit vxorata per vim cognita ab affine.
- 5 Copula cum fœmina inuita, &c. sufficit ad contrahendam affinitatem.
- 6 Affinitatis impedimentum superueniens post contrahendum Matrimonium non impedit, nec dirimit illud quoad vinculum.
- 7 Sponsa sponsi concubitus pati non debet.
- 8 Adulterium minime committitur cum sponsa de futuro.

Affinitas superueniens non dirimit contractum Matrimonium de præsentibus. Item maritus, qui tradit vxorem adulterandam, præsertim inuitam, non potest ei obicere de adulterio, nec separari, & nemo debet sine sua culpa pascui iure suo. Colligitur ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zab. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpof. Alex. de Nen. Canis. Cujac. Viu. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 76. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 586. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. Auguit. collect. 3. Decret. lib. 4. tit. 9. c. 1.

Cum adulterium ei non possit obicere, &c.] Notatur ad hoc quòd si fœmina à consanguineo mariti violenter cognita sit, nullius culpe rea est, omnemque conditio peccati, vt per Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 31. n. 10. vbi etiam resoluti mariti consanguineum, qui violenter cognovit eius vxorem tanquam veri innoxius reum incurrere impedimentum contrahendi Matrimonium.

Qui etiam adulterandam tradidit, &c.] Notatur ad hoc quòd dinortium non potest petere vir propter coniugis adulterium, quando ab illo inuita, & renitens prostituta est, intelligendo verba text. ibi, præsertim inuitam, vt tenet gloss. hic verbo præsertim, verum in hoc casu tenendum est sufficere vt de viri beneficio vxor etiam volens committat adulterium, ne ob id à viro dimitti possit, ita contra gloss. tenent in presenti. Abb. n. 8. Præpof. n. 5. & Alex. de Nen. n. 9. Iacob. de Grass. in decis. aur. p. 2. lib. 1. c. 12. n. 72. casu 5. Henric. in summ. lib. 1. c. 17. n. 4. Nauar. sub tit. de spons. conf. 15. num. 3. in antiq. & sub tit. de conuers. coniugat. conf. 4. Præpof. in summ. tom. 1. c. 240. n. 3. in fin. Farin. in pract. crimin. p. 5. q. 143. n. 25. & 26. Sanch. de Matrim. lib. 9. disp. 5. n. 4.

Vir prior cogatur redire ad ipsam.] Ergo vxorata per vim cognita ab affine non impeditur potestate debitum petendi, quia affinitas inique contracta ei non officit coniugi, qui iniquitatis particeps minime fuit, vide tamen Petr. de Ledelin. de Matrimonio. q. 5. art. 6. difficult. 5. concl. 1. Henric. d. lib. 12. c. 2. n. 2. lit. l. Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 3. n. 295. Gutier. de Matrim. c. 87. n. 12. Sanch. eod. tract. lib. 9. disp. 31. n. 1. vbi etiam aduertit quòd licet text. hic loquatur quando viri consensu vis ea vxori illata est, idem prout suadet vbi absuit mariti consensus.

Eam licet inuitam cognouit.] Notatur ad hoc quòd copula cum fœmina inuita & coacta, ignorante, dormiente, ebria, & infana, cum satis sit ad generationem, sufficit ad contrahendam affinitatem, ita Sanch. lib. 7. disp. 64. n. 17. Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 3. n. 147. Basil. Pont. de imped. Matrim. c. 38. §. 1. & alij citati per me de offic. & potest. Episc. p. 2. alleg. 5. n. 165.

Affinitas, que post contractum, &c.] Notatur ad hoc quòd impedimentum affinitatis superueniens post contractum Matrimonium non impedit nec dirimit illud quoad vinculum, vt per Nauar. conf. 43. n. 1. sub tit. de spons. in antiq.

Vel vxor virum, &c.] Ergo sponsa, sponsi concubitus pati non debet, vt per Tiraq. de iure mariti gloss. 2. num. 23.

In gloss. Reatum adulterij, ibi, & est hoc modum quòd adulterium committitur cum sponsa nondum cognita à viro, &c. Hanc glossam & aliam similem verbo non admittere in cap. quemadmodum, de iureiur. approbat, latetque

latetque defendit Sarmient, *select. lib. 1. c. 5. a princ.* Contrarium tamen, imò cum sponsa de futuro adulterium minimè committi, tenent plures, quos recti ad d. gloss. non admittunt, quibus adde Zerol. in *praxi Episc. p. 1. verbo adulterium*, Don. Christoph. de Pace in *schol. ad leges styli*, l. 72. n. 2. Pradil. in *sum. legum penal.* p. 1. c. 9. n. 1. in *fine*, Molin. de *inst. tom. 4. tract. 2. disp. 96. a n. 6. Rebel. de oblig. iustit. p. 2. lib. 4. q. 8. sect. 2. Gutier. de Matrim. c. 2. a n. 16.* Unde videbatur colligi sponsum, vel sponsam de futuro, & cum eis carnaliter se commiscientes minimè teneri hanc circumstantiam in confessione aperire, quia cum non detur adulterium in hoc casu, illa minimè speciem mutat, ita Couar. de *sponsal. p. 1. c. 1. n. 12.* Vinal. in *candelabro aureo*, p. 1. tit. de *sponsal. n. 10.* Megal. p. 1. lib. 5. c. 11. q. 5. n. 9. & probabile dicit Petr. de Ledesma de *Matrim. q. 43. art. 1. dub. ult.* Contrarium tamen tenent magis communiter Doctores ex ea ratione, quia datur hic duplex malitia, altera fornicationis, altera fracturum sponsalium, quæ ob id dirimi possunt, *cap. quemadmodum, de iureiur. & ita resoluunt Sarmient, select. lib. 2. c. 5. n. 3.* Ludou. Lop. in *struct. conscient. p. 1. c. 29.* Sylu. in 3. part. q. 43. art. 1. queritur 2. Petr. Fay in *addit. ad 3. part. q. 9. art. 2. disp. 7. ad 4.* Homobon. de Bonis de exam. Ecclesiastico, tom. 1. tract. 7. c. 36. q. 140. Nald. in *sum. verbo sponsalia*, n. 12. Ego verò has contrarias opiniones facile ad concordiam reduci posse existimo, ut scilicet prima procedat quando circumstantia se tenet ex parte viri, quia sponsus de futuro fornicatur, tunc enim huiusmodi circumstantia non est de necessitate detegenda in confessione: ut verò secunda habeat locum quando circumstantia hæc se tenet ex parte femine, id est, dum aliquis fornicatur cum sponsa alterius de futuro, tunc enim tenetur fornicans & ipsa sponsa fateri hanc sponsalium circumstantiam, ita magis communiter Fr. Emman. in *sum. tom. 1. c. 109. n. 13.* Sanch. de *Matrim. lib. 1. disp. 2. n. 6.* Filluc. tom. 2. rr. 50. c. 2. n. 53. Fagundez in *quinque Ecclesie precepta*, tr. 2. lib. 4. c. 3. n. 21. Villalob. in *sum. tom. 1. tract. 9. dub. 36. num. 16.*

S V M M A R I V M.

- 1 Sponsalia contrahens cum puella septem annorum, & eam polluens, non potest habere eius sororem in uxorem.
- 2 Affinitas an oriatur ex penetratione vasis femineæ, absque seminis emissionem, ostenditur.

CAP. Fraternitati. VII.

Sponsalia contrahens cum puella septem annorum, & eam polluens, non potest habere eius sororem in uxorem. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alex. de Neuo, Canif. Cujac. Viu. in *ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 76.* Alagona in *compend. iuris Canon. pag. 586.* remissive Ximen. in *concord. p. 2.* refertur ab Anton. August. collect. 3. Decret. lib. 4. tit. 9. c. 2.

Extraordinaria libidine, &c. Notatur ad hoc, quod ad contrahendam affinitatem sufficit imperfecta copula, penetratio scilicet vasis femineæ absque seminis emissionem, constat enim copulam carnalem extraordinaria libidine habitam cum puella septem annorum dirimere Matrimonium postea contractum cum consanguinea, ita Michael Medina lib. 5. de *sacrorum hominum continentia*, cap. 76. Verum sine dubio tenendum

est ex sola vasis femineæ penetratione non emisso intra virili semine minimè oriri affinitatem, ut tenent Sot. in 4. sentent. dist. 41. quest. vnic. art. 2. *vers. quod si obiciet*, Hentiq. in *sum. lib. 12. c. 16. n. 1.* plures, quos refert, & sequitur Sanch. lib. 7. disp. 64. n. 7. vbi n. 19. cum Sot. loco proxime citato, respondet in hoc text. impedimentum dirimens non esse inductum propter nixum ad copulam, quasi ex illo oriatur affinitas; sed propter publicam honestatem ex sponsalibus de futuro, quæ hic præcesserant, ortam.

S V M M A R I V M.

- 1 Affinitas causata ex copula illicita rumpit sponsalia precedentia, & priuat facultate contrahendi Matrimonium.
- 2 Affinitas contracta ob crimen incestus commissum cum affine an priuet incestuosum potestate contrahendi Matrimonium, ostenditur.
- 3 Dispensandum facilius est cum inuene ob incontinentia periculum.

CAP. Ex literis. VIII.

Sponsalia rumpit qui carnaliter cognoscit matrem, & sponsam de futuro, & neque mater, nec filia, nec ipse poterunt amplius contrahere Matrimonium cum aliqua, nisi de lapsu carnis timeatur. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alex. de Neuo, Canif. Cujac. Viu. in *ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 76.* Alagona in *compend. iuris Canon. pag. 587.* remissive Ximen. in *concord. p. 1. & 2.* refertur ab Ant. August. collect. 3. Decret. lib. 4. tit. 9. c. 3.

Collige ex text. affinitatem contractam ob crimen incestus commissum cum affine priuare incestuosum facultate contrahendi Matrimonium, ut per Couar. de *spons. p. 2. c. 6. n. 4.* Sanch. de *Matrim. lib. 7. disp. 15. n. 3.* qui disp. 17. n. 8. refert iam hodie nullius culpæ reos esse, qui affecti hoc impedimento Matrimonium absque dispensatione ineunt.

Præsertim si circa, &c. Notatur ad hoc, quod cum inuene facilius est dispensandum ob incontinentie periculum, ut per Sanch. disp. 17. n. 12.

S V M M A R I V M.

- 1 Cognoscens vnam, & mox contrahens cum altera sorore, debet ab utraque abstinere.
- 2 Consuetudo cupidinis mater ac veneris ministra est.
- 3 Feminarum consortium fugiendum est.
- 4 Malorum consortia bonos corrumpunt.
- 5 Consenti delictum in foro penitentiali anima in suis ipsius datur præiudicium.

CAP. Veniens. ij. IX.

Cognoscens vnam, & mox contrahens cum altera sorore, debet ab utraque abstinere. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alex. de Neuo, Canif. Cujac. Viu. in *ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 77.* Alagona in *compend. iuris Canon. pag. 586.* remissive Ximen. in *concord. p. 1. & 2.* refertur ab Ant. August. collect. 1. Decretal. lib. 4. tit. 9. c. 4.

Deinde ex conuersatione diuturna, &c. Notatur ad hoc,

Z 2 4 hoc,

- hoc, quod consuetudo cupidinis mater ac veneris ministra est, ut per Tiraq. l. 6. *commubili gloss.* l. 1. p. 6. n. 24.
- 3 Et feminatum consortium quatenus a vitis spiritualibus fugiendum exemplis confirmat Consilistanus noster Emman. do Valle de *ensalmis*, & *incantat.* sect. 3. c. 3. n. 19. inveni namque fuerunt, quia diabolica suggestione incesta, & stupra ex nimia mulierum conuersatione commiserunt, Menoch. de *presumpt.* lib. 5. *presumpt.* l. 17. num. 9. Valer. Reginald. in *praxi fori*
- 4 *penit.* lib. 3. c. 1. tract. 4. n. 18. Vnde maiorum confortia bonos corrumpere, probat text. in cap. *sepē* 28. q. 1. Camil. Borrel. ad Bellug. in *speculo Principum*, rub. 1. 1. §. *visio*, lit. C. *versiten hereticus*, Tiraq. l. 5. *commub. gloss.* l. 1. p. 5. n. 29. quia consuetudine mali facilius corrumpitur bonus quam boni familiaritate emendetur malus, S. Chryl. in *Matth.* & B. Ildor. lib. 2. *soliloq.* aixe ignem, inquit, consistens etiam si fetrens sis, aliquando dissolueris, proximus periculo diu tutus non eris, per assiduitatem cito peccat homo; sapē familiaritas implicauit, sapē occasionem peccandi dedit; sapē quod voluntas non potuit assiduitas separauit; melius igitur est maiorum habere odium, quam consortium: sicut bona multa habet communis vita sanctorum, sic plurima mala societas affert malorum.
- 5 Verum licet in *presentia tua*, &c.] Notatur ad hoc, quod confitenti delictum in foro penitentiali animae in sui ipsius statum praedictum quoad penitentiam, ut per Host. Panorm. & ceteros Ordinarios in *presenti*, Iacob. à Can. inter *consilia matrim.* consil. 19. n. 6. Brunel. de *sponsalib. concl.* 20. n. 2. Malcard. de *probat. concl.* 1026. n. 9. Ratio est, quia agitur in hac specie de interiori animae foro, in quo soli confitentis assertioni statuitur, quia suae salutis nemo immemor praesumitur, & veritatem exponere creditur, ut peccati iustam consequatur penitentiam & remissionem, Gloss. & Panorm. in cap. *tua nos*, *supr. de spons.* Conar. de *spons.* p. 1. c. 4. §. 1. n. 9. Malcard. d. *concl.* 1026. n. 10. ad finem, quos aliud, & longē plures congerit Menoch. de *presumpt.* lib. 3. *presumpt.* l. 1. n. 29. & 30. Et generaliter affirmant Theologi credendum penitenti pro se, & contra se in foro conscientiae, quemadmodum docet Nauar. in *man.* c. 17. n. 250. & latius in c. *placuit*, à n. 171. vsque ad n. 174. de *penit.* dist. 6.

S V M M A R I V M.

- 1 Affinitas superueniens non dissoluit Matrimonium.
- 2 Incestuosus coniux propter incestum cum alterius coniugis consanguineo, vel consanguinea actum intra vas consummatum non potest debitum petere, renetur tamen reddere.
- 3 Quoto consanguinitatis gradu debeat persona carnaliter cognita a coniuge coniuncta esse alteri coniugi, ut coniux ille incestuosus arceatur a debiti petitione, ostenditur.
- 4 Affinitas oritur ex copula illicita.

CAP. Tuæ fraternitatis. X.

- 1 Affinitas superueniens non dissoluit Matrimonium, sed impedit petitionem debiti. Colligitur ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabari. Ioan. Andr. Host. Anchar. Butr. Panorm. Prapof. Alex. de Neuo, Canis. Cuiac. Viu. in *ration.* lib. 4. *iuris Pontif.* pag. 77. Alagona in *compend. iuris Canon.* pag. 587. remissive Ximen. in *concord.* p. 1. & 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 4. Decret. sub tit. 10. de *consanguin.* & *affinit.* c. 1.
- 2 Collige ex text. coniugem incestuosum propter in-

cestum commissum cum alterius coniugis consanguineo, aut consanguinea actum intra vas consummatum non posse debitum petere, teneri tamen reddere: ita post multos à se relatos colligit Sanchez de *Matrim.* lib. 6. *disp.* 17. n. 1. vbi n. 9. resoluit peccare mortaliter huiusmodi incestuosum si abique dispensatione debitum petat, quia contrauenit præcepto Ecclesiae in re gravi.

Quæstio est ad præsens institutum non contentenda quoto consanguinitatis gradu debeat persona carnaliter cognita a coniuge coniuncta esse alteri coniugi, ut coniux ille incestuosus arceatur a debiti petitione? & quidem attento iure antiquo inueniunt omnes, quotquot de hac re disputant, vnanimiter afferentes extendi eam consanguinitatem vsque ad quantum gradum asserit Sanch. d. *disp.* 28. n. 12. vbi n. 1. cōtrouertit quid dicendum sit attento decreto Concil. Trid. sess. 24. de *reformat. matrim.* c. 4. & tandem n. 14. probabilius asserit correctum esse ius commune per dictum Concilii decretum, atque ita copulam habitam cum consanguineis alterius coniugis vltra secundum gradum minime impedire debiti exactiōem, addit ad Nauar. *consil.* 6. n. 4. de *consanguin.* & *affinit.* ait factam Penitentiam in hanc sententiam magis inclinasse, eamque sustinent Vinald. in *candelabro aureo de Sacrament.* p. 1. vbi de de *Matrim.* n. 200. Gutier. *causa.* lib. 1. c. 2. in fine, Henric. lib. 1. c. 15. n. 11. & lib. 1. c. 10. n. 1. Fr. Emman. in *summa.* tom. 1. c. 243. n. 12. & *super Bullam Cruciate*, §. 13. n. 8. & hoc iam caret difficultate cum habeamus expressam declarationem à sacra Congregatio Concilii censuræ decretum Trident. sess. 24. de *Matrim.* c. 4. Ad primum, & secundum gradum restringens impedimentum inducitur propter affinitatem ex fornicatione contractum, censeri etiam ad eodem gradum restringisse impedimentum exigendi debiti ab uxore, quod inducitur ex affinitate proueniente ex illicita copula a viro cum consanguinea suae uxoris post Matrimonium, refert Sanch. d. *disp.* 27. n. 14.

[Honestatem.] Ansam præbuit text. hic appellans publicam honestatem impedimentum, quod ex copula illicita coniugit, Corrafo, & aliis antiquioribus ad asserendum ex copula illicita naturali non oriri affinitatem, sed solum ex copula coniugali. Veritas tamen est ex copula illicita oriri affinitatem, ut nouē constat ex Concil. Trid. d. c. 4. & aliis iuribus, quæ adducit Sanch. d. lib. 7. *disp.* 64. n. 16. vbi cum hac gloss. declarat hunc text. dum hoc impedimentum appellat publicam honestatem, ut nomine illius intelligat affinitatem, prout statim se explicat.

De Consanguinitate, & Affinitate.

TIT. XIV.

S V M M A R I V M.

- 1 Doctores referuntur super hanc rubricam, scribentes, &c. n. 1.
- 3 Consanguinitatis materiam qui Doctores tractant, ostenditur.
- 4 Affinitatis materia vbi tractetur, ostenditur.
- 5 Consanguinitas dicitur quasi sanguinis unitas, & consanguineus quasi sanguine iuncti.
- 6 Consanguinitas definitur ut sit vinculum personarum ab eodem stipite descenditum carnali propagatione contractum. Vel melius ut sit relatio sanguinis per naturalem generationem communis.

7 Consan